

Cunst

Thema: S T I L T E

digitaal tijdschrift

K V F - Kunstenaars Vereniging Flevoland

Kunstenaars voor Flevoland 11 / 2016

Redactioneel

Stilte.....

Om recht te doen aan de betekenis van dat woord, zou ik nu eigenlijk moeten stoppen met schrijven. Stilte vraagt immers om tijd zonder woorden, zonder beweging, zonder geluiden, zonder schreeuwende kleuren, zonder drukke compositie.

Als het stil is, is er plaats voor een andere stem: noem het God, Allah, Boeddha, voorouders, een engel of je eigen diepste innerlijke wens, het maakt vermoedelijk niet uit hoe we die stem noemen, maar als je niet geroepen wordt door apparaten, beslommeringen, verplichtingen, en je je vrij kunt maken, dan bestaat de kans dat je de stilte-stem hoort.

Stilte, zo antwoordde mevrouw Waleska van de Kamp, die de laatste jaren van haar leven op de beschermde afdeling van Archipel woonde en bij wie de diagnose dementie was vastgesteld: *Ik hou van stilte, de andere wereld, observeren, de kwetsbaarheid van mensen ontdekken.*

Stilte is geen vacuüm. Je kunt de stilte beter horen door het lichte zingen van een vogel, of door het ruisen van de wind. Het gaat om de context, de ruimte om de stilte heen. En die ruimte kan ook door kleur worden ingevuld.

Tot de volgende maand!

Dat zal de laatste CUNST zijn in deze vorm.

Tijd voor iets nieuws.

Hein Walter

Inhoud

pag 2	Stilte - Salam Kadhim
pag 6	Gebroken wit - Mary Fontaine
pag 7	Luisteren - Siemen Bolhuis
pag 8	Voetstappen - Else van Luin
pag 9	Stilte - Elsa Blaaser
pag 16	Ik ben beginnend dementerend 5
pag 19	Inkt - Marisja van Weegberg
pag 20	Zonder titel - Sonja Rosing
pag 21	Stilte, Ko van Velsen
pag 23	Illusions - Renske Leeuw
pag 24	Het gebed - Maria van Daalen
pag 25	Webdesign - Frank Langedijk
pag 28	Facebookveiling
pag 29	Recensie Later als ik dood ben
pag 30	Leven met Alzheimer 10
pag 32	Postmoderne Post
pag 35	De Toekomst
pag 38	Van Binnen naar Buiten - poster 7
pag 39	Kleine Kunsthandel
pag 41	CUNST terug- en vooruitblik
pag 42	Adressen

Mijn stilte

Door Salam Kadhim

Stilte, kun je dat ervaren? De afwezigheid van geluid, de afwezigheid van beweging. Kun je de afwezigheid van iets in je opnemen?

Voor mij is stilte de aanwezigheid van niets, een soort mist die neerdaalt. Ongrijpbaar maar toch voelbaar, een ervaring. Een storm van geluid is afwezig waardoor je de kleine geluiden kunt horen, en toch zijn die geluiden onderdeel van de stilte. Is 'stilte' dan misschien het kunnen ontrafelen, ontleden van een oorsprong? De bron kennen?

We zijn tijdens ons drukke leven omgeven door gebeurtenissen, beelden en vooral ook geluiden. Een 'ping' die aangeeft dat je mail hebt, de tv die aanstaat, voorbijrijdende auto's,

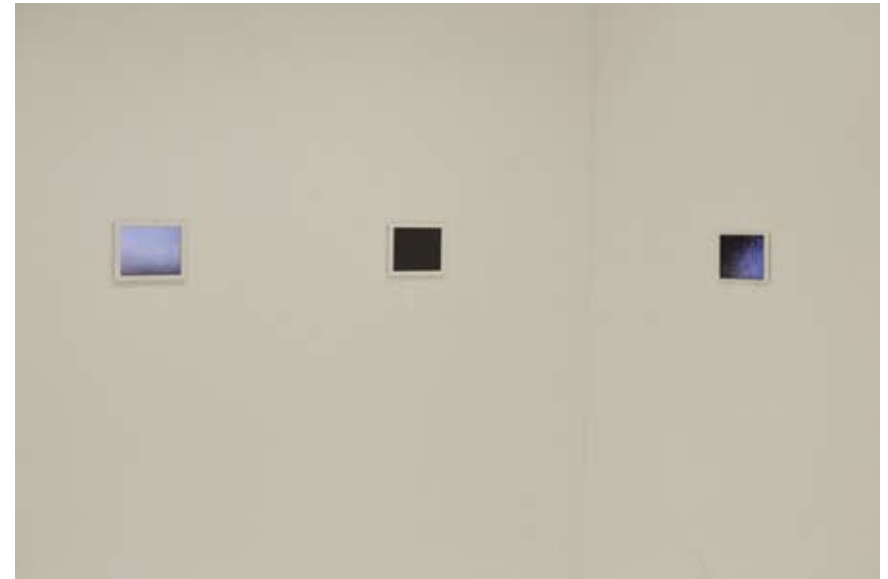

Ik Spreek de Waarheid - II Filmstill van een film van Salam Kadhim

het onbestemde lawaai vanuit bouwputten, spelende kinderen, het zoemetje van de koelkast en ook nu, terwijl ik dit schrijf, het tikken van het toetsenbord. Toch kennen we die stilte allemaal, al valt die lang niet altijd te omschrijven of te benoemen. Wanneer ervaar je die stilte dan? Wat maakt dat een bepaalde afwezigheid als stilte wordt ervaren? Kunnen we stilte alleen vangen in de afwezigheid van geluid, of is stilte een soort concept, dat al onze zintuigen kan prikkelen – of liever gezegd – ‘ontprikkel’t. Is het een ervaring?

Je ervaart jezelf pas in jezelf doordat prikkels van buitenaf bevestigen dat je er bent. Hiernaast bevestig je voor jezelf de aanwezigheid van ‘de dingen’ doordat je er een interactie mee hebt. Een klein voorbeeld:

Via je zintuigen krijg je informatie binnen – zo is de aanwezigheid van het witte koffiekopje naast mij voor mij vanzelfsprekend omdat ik er interactie mee heb gehad. Ik heb het kopje gezien, gepakt, gevuld met koffie en naast mij neergezet. Maar stel nou dat mijn vriendin een zwart kopje had gekocht, giste

Ik Spreek de Waarheid - impressie van de tentoonstelling

ren, en dat ik niet wist dat dit kopje in de kast stond? Ik greep naar het witte kopje, en nam voor mezelf tijdens dat moment het bestaan van het zwarte kopje weg – gewoon omdat ik er geen interactie mee had. Dat neemt niet weg dat het kopje in de kast stond, maar binnen mijn werkelijkheid was het niet aanwezig. Zo gaat dat ook met het ervaren van jezelf.

Als baby ervaar je jezelf nog niet in jezelf. Dat handje dat je vaak in je mond stopt is voor jou gewoon ‘een ding’, je beseft

niet dat dat jouw eigen handje is. Je lichaam is je nog vreemd en je maakt geen onderscheid tussen jouw lichaam en de rest van de wereld, alles is één. In de loop der tijd leer je lopen, bots je tegen een tafel aan, en begin je te beseffen dat er een punt is waar jouw lichaam eindigt en 'de wereld' begint. Dan ga je jezelf in jezelf ervaren. De prikkels van buitenaf doen je beseffen dat je lichaam ergens eindigt.

Wanneer we uitgaan van het *jezelf in jezelf kunnen ervaren* dankzij prikkels van buitenaf, kun je je afvragen wat stilte dan precies met ons doet – helemaal omdat ik het aan het begin van mijn betoog eigenlijk heb over 'ontprikkelingen'. Bestaat stilte dan in de afwezigheid van prikkels waardoor je geheel op jezelf en je eigen gedachten bent aangewezen? Bestaat stilte daar waar je geen interactie hebt met 'de dingen'? En is stilte ook iets dat we bijvoorbeeld in beeld terug kunnen vinden?

Wanneer ik op het strand zit, in deze tijd van het jaar, dan ervaar ik stilte. Ik onderga de stilte. Het strand is leeg, in die zin dat er geen mensen op aanwezig zijn. Er vliegen en zwem-

men wel meeuwen, ze slaan af en toe een kreet. Ik hoor het water golven en stukslaan op de stenen. De wind doet mijn oren suizen, het is koud. Het is zeker niet zo dat deze plek een 'niets' is, zonder geluid. Geluiden zijn wel degelijk aanwezig. Waar wel sprake van is, is dat niets van wat er gebeurt te maken heeft met mijn aanwezigheid of afwezigheid. Ik heb nergens interactie mee, breng geen verandering aan in de gehele situatie en ben het eigenlijk alleen aan het aanschouwen. Hier, in het niet direct ervaren van mezelf in mijn lichamelijke zelf, ga ik op in het landschap. Hier kijk ik, ervaar ik, denk ik. Hier vind ik de stilte.

Wanneer ik zeg dat ik stilte pas ervaar als ik geen interactie met 'de dingen' heb, bedoel ik niet dat er totaal geen connectie bestaat tussen 'het ding' en mezelf. Het is vooral een mentale connectie die ik maak, waarbij mijn lichamelijke aanwezigheid er niet toe doet. In het landschap ervaar ik de stilte zolang ik er geen verandering in aanbreng. De stilte verlaat mij zodra ik begin te wandelen. Naast dat ik dan natuurlijk voetstappen hoor, laat ik ook sporen achter. Sporen van mijn lichamelijke aanwezigheid. Daarom blijf ik het liefst kijken, in stilte.

Bestaat de stilte dan ook binnen de kunst? Zeker, maar voor mij bestaat het alleen als het object niet verandert door mijn aanwezigheid. Een werk waar ik mezelf in weerspiegeld zie, letterlijk, daar kan ik de stilte niet in vinden. Daar ben ik veel te nadrukkelijk lichamelijk aanwezig. Maar een werk waar ik naar kan blijven kijken, mee in dialoog kan gaan, steeds iets nieuws in ontdek. Dat is voor mij 'de stilte'. Niet omdat er per se geen geluid aanwezig is, maar omdat ik iets kan aanschouwen. Het werk is onveranderlijk. Het werk hoeft niet stil te staan, maar het 'fysieke' beeld wordt na voltooiing door de kunstenaar niet meer van buitenaf gestuurd.

Binnen mijn eigen beeldend werk speelt die stilte die ik omschrijf een grote rol. Mijn werk is niet altijd geluidloos, niet altijd stilstaand, vaak is het juist het tegenovergestelde. Fotografische video's en subtiele geluiden, onmogelijke ruimtes en de grens tussen het 'zijn' en het 'niet zijn'. Niet per se de middelen waarvan je zou verwachten dat het stilte kan brengen, maar toch hoop ik dit wel te bereiken.

Lichamelijke aanwezigheid is niet van belang, ik vraag om een dialoog – tussen jou en het werk. Jouw gedachten, jouw vragen, jouw associaties. Er is geen grens tussen waar het werk eindigt en jouw gedachten beginnen. Je ervaart jezelf niet in je lichamelijke zelf, maar jij bent onderdeel van het werk, onderdeel van het landschap.

Het werk is, en jij bent – stilte.

Gebroken wit

Van Mary Fontaine

Gebroken Wit - Eierschalen op doek

Compleet 30x30 cm

www.maryfontaine.nl

Luisteren

Beeld van Siemen Bolhuis - Gedicht van Hein Walter

Luisteren

**Voordat woorden worden uitgesproken
is er ruimte voor onzegbaar veel.**

**Leg het oor in de bedding
van de wereld tot het hoort,**

**luister en verbind jezelf
met dat groot onzelvig al –**

**– de hoorgang is de doorgang
naar vervulling, het hoogste,**

**God of welke naam
aan samenkomst gegeven.**

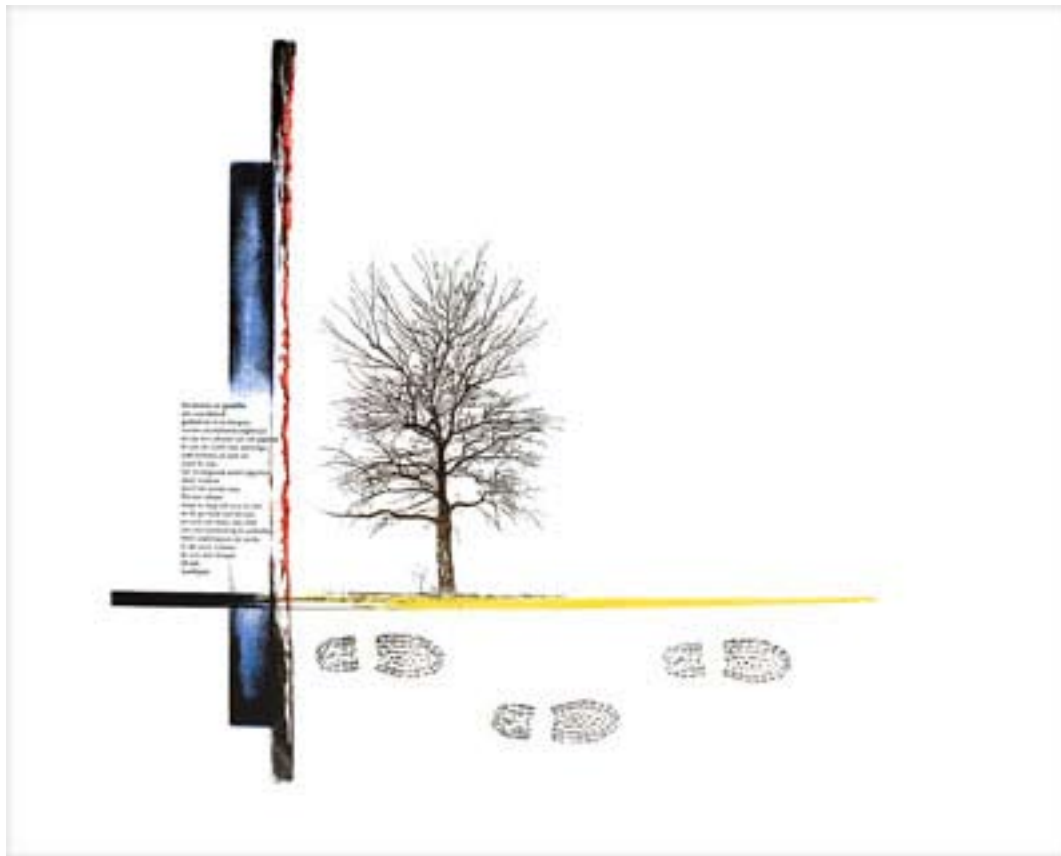
**Kom daar of blijf hier,
het hoort ons altijd voor.**

brons, breedte 64 cm

Voetstappen

Grafiek van Else van Luin

VOETSTAPPEN, ETS, INGELIJST 75 X 85 CM (H X B), 2005

STILTE - Op de grote stille heide.....

Foto's van Elsa Blaaser

Davidsplassen (Dwingelderveld)

Balloërveld 1

Balloërveld 2

Aekingerzand (Drents-Friese Wold)

Aekingerzand (Drents-Friese Wold) 2

Doldersum

Drenthe

Wateren

Hallo, ik ben beginnend-dementerend - 5

Door Yvonne van de Kamp

Foto door Alice Bunt

Heeft dementeren zin ?

Deze vraag rijst vandaag in mij op, nog voor het ochtendgloren. Een goede vraag die ik Lydie eens moet stellen in onze interviewtjes.

Als geliefde denk ik eerst aan hoe verdrietig en pijnlijk, hoe schrijnend dementeren kan zijn - zo ingrijpend, grensverleggend maar dan naar binnen toe ! Fysiek en mentaal beetje bij beetje de weg terug.

Het geheugen, het in de jonge (kinder-)jaren aangeleerde, daar kun je steeds moeilijker bij, je kunt er opeens niet meer mee omgaan (“ Hoe deed ik dat ook al weer? ! “).

Vroeger parkeerde je de verworven kennis om die later te gebruiken wanneer het zo uitkwam. Maar nu ben je uitgeparkeerd. Je parkeer-schijf is definitief beschadigd. Wat je ook probeert - Hoe je ook je best doet: het lukt niet meer zo !

En deze schijf is niet te vervangen. We moeten het ermee doen. We worstelen wat af, elke dag opnieuw, en soms de nacht.

... Nee, dementeren is geen sinecure; we worden er wel eens moedeloos van.

Maar ..., denk ik dan: het geheugen omvat veel meer dan het reeds jong-aangeleerde; het bevindt zich niet alleen onder ' ons dak '. Nee, het rijst de hersenpan uit en toont ons dat wij veel meer zijn dan b.v. ons brein ! Met welgemeende excuses aan die aardige hooggeleerde heer - hoe heet ie ook weer ? - oh ja, nu komt zijn naam weer aan mij voorbij; het maakt me blij. Natuurlijk heeft hij groot gelijk in zijn verhaal. Waar ik het echter over wil hebben is non-locaal; het schijnt zich overal te bevinden, het doet zich voor. Je stelt je er slechts spontaan voor open. Met heel je wezen, dat dan weer wel, èn met een open oor. Natuurlijk doen we dat. We zijn niet gek we sluiten ons niet op in onze hersenpan, met alles wat wij weten. Nee, wij verheffen ons !

Kunst, ook ambacht tot kunst verheven kan dat: ons verheffen tot boven ons dak. Doordat het Hart geraakt wordt dat niet alleen van mij of jou schijnt te zijn. Het geeft ons toegang tot en laat ons verbondenheid ervaren met een weids Weten... een weet hebben van een veel ruimer besef van Zijn, dat nergens vastligt en overal beschikbaar is.

Lydie en ik waren laatst drie dagen in Bergen. Gewoon, voor de zee en het strand. En voor de jaarlijkse Kunst-Tiendaagse. Een klein beetje hebben we ervan gezien en toch was het al genoeg.

Kwantiteit is natuurlijk prachtig als je ervoor toegerust bent.

Kunst kàn je raken wanneer je open toeschouwt en luistert naar de (video-)beelden en je de klanken ziet: daar heb je die vermaledijde parkeerschijf van zo even niet voor nodig. - Wel je hart, je goede wil, een beetje nieuwsgierigheid en een open geest.

We hebben erg genoten van al het moois, het relativerende , het komische, humoristische, het serieuze. Van schilderkunst, fotografie- en videokunst tot beeldhouwkunst en architectuur. En niet te vergeten, van een goed gesprek met uitzicht op de Noordzee, zittend aan een Limoncello.

Dat alles kan toch maar mooi ! - al ben je nog zo beginnend-dementerend ... en vraag je je in de nacht telkens weer af waarom je hier toch bent, op een hotelkamer die je niet herkent en niet vertrouwt (" .. maar waarom zijn we hier ? Dat is toch niet nodig? Ik ben liever thuis ! ")

De derde dag heb je opnieuw genoten en ben je tevreden weer thuisgekomen, getrakteerd op een heerlijk rustige nacht in je eigen bed

Twee dagen later waren wij 's middags te gast bij *Kunst in de Kamer* Almere waarvan wij ooit lid zijn geworden. We hebben er zo genoten van het Quatre-mains van de twee dames van ' Elan ' ! Één van de gasten reageerde na afloop: " Wat mooi was het, ik voel me weer helemaal schoon in mijn hoofd. " Ook wij waren door de

Schone Kunst weer opgetild.

Door de bijna winterse kou liepen wij, beiden verfrist, langs kleurige herfstbomen terug naar huis. Handenwrijvend Lekker thuis ! Dankbaar en tevreden.

YCK, 25 okt.2016

‘ Gezondheid ? ‘

Dat alles het doet

Je lichaam, je geest

Dat je in staat bent

om je geest goed te gebruiken

Daar hoort niet bij

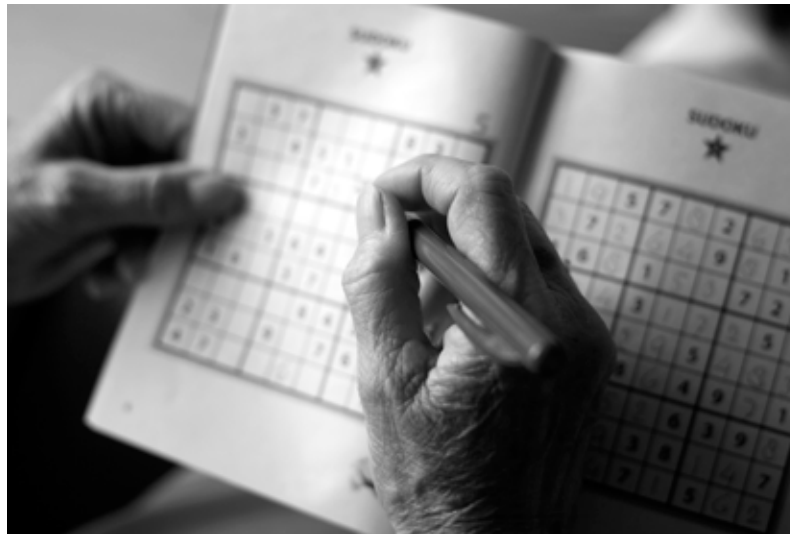
dat je iemand kwaad doet

maar dat je het goede doet

Ach, er zijn hier en daar

wat gebreken, maar

ik ben redelijk gezond

Lydie, 15 juli 2016, middag

‘ Gedicht ? ‘

Hebben en Zijn

Op school stonden ze op het bord geschreven.

Het werkwoord hebben en het werkwoord zijn;

Hiermee was tijd, was eeuwigheid gegeven,

De ene werkelijkheid, de andere schijn.

Hebben is niets. Is oorlog. Is niet leven.

Is van de wereld en haar goden zijn.

Zijn is, boven die dingen uitgeheven,

Vervuld worden van goddelijke pijn.

Hebben is hard. Is lichaam. Is twee borstel.

Is naar de aarde hongeren en dorsten.

Is enkel zinnen, enkel botte plicht.

Zijn is de ziel, is luisteren, is wijken,

Is kind worden en naar de sterren kijken.

En daarheen langzaam worden opgelicht.

Ed Hoornik 1910-1970

Inkt

Werk van Marisja van Weegberg

Vierkant van 1 x 1 meter met oost indische inkt.

Zonder titel

Werk van Sonja Rosing

eitempera op paneel 20 x 80 cm 2012

Stilte

Door Ko van Velsen

Toen wij begin 2007 vanuit het drukke en razende Amsterdam naar de zo rustige Oostvaardersbuurt in Almere verhuisden, was eigenlijk al meteen duidelijk hoe verademend en welkom deze overgang was. Bij het uitzoeken van onze nieuwe woonplek, op zich een spannende onderneming, wisten we wel dat de Oostvaardersplassen erg nabij lagen. Maar wat dat precies betekende was niet meteen duidelijk.

Enkele malen per week fietste ik naar de Oostvaardersdijk, keek uit over het Markermeer, zag het Paard van Marken en reed vervolgens naar het Kotterbos. Onderweg deed ik de drie uitzichtpunten aan. Vaak mocht ik door de telescoop van de vogelaars kijken, er ging een andere wereld voor me open. Diep onder de indruk was ik van de weidsheid en het vergezicht. Aanvankelijk dacht ik snel uitgekeken te zijn op dat stukje fietspad van de dijk tot het

spoor maar niets was minder waar (wat dat ook moge betekenen). Al snel zat ik gewapend met kwasten en verf te aquarelleren. Dat grote stille gebied met ver in het westen kleine gekleurde doosjes zwevend over de dijk en ver in het oosten een gele streep die zich over de spoordijk naar Lelystad spoedt. Toen pas besepte ik hoe heilzaam stilte is.

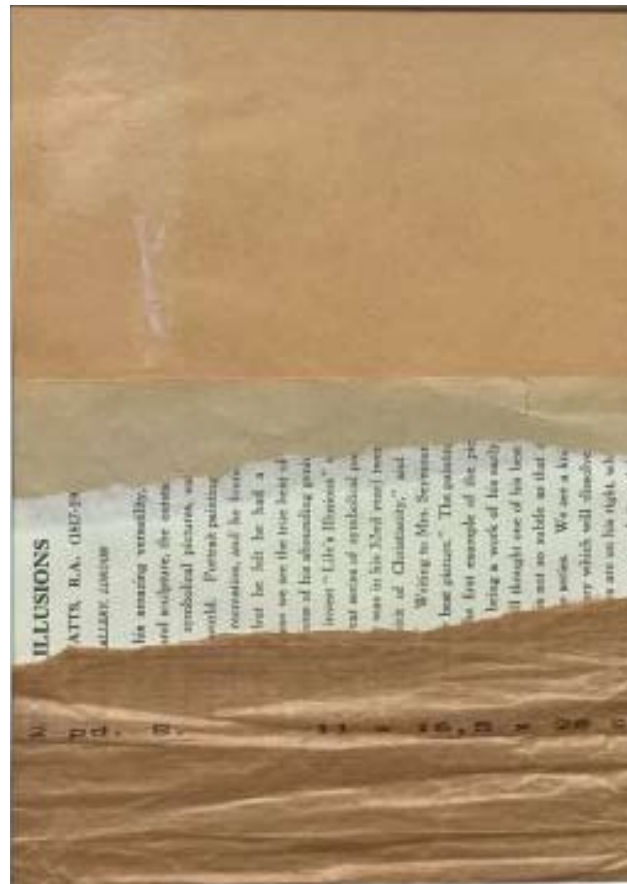
Toen ik na ongeveer anderhalf jaar door mijn goede vriend Hein Walter werd uitgenodigd om in Swifterbant bij Shortgolf te exposeren, wist ik meteen dat het de grote stille vergezichten van de Oostvaardersplassen zouden worden die ik daar tentoon zou stellen. Al uitzoekend en inlijstend kwam ik tot het besef dat ik, dag in dag uit werkend in de stilte, daadwerkelijk die kwast achter de stilte heb gekregen. Voor mij is stilte een heilzaam juweel waar ik energie van krijg.

Oostvaardersplassen Aquarel 70x90cm

Illusions

Werk van Renske Leeuw

Zonder titel

Het gebed

Poëzie van Maria van Daalen

De lijnen in het harde zand
kruisen en draaien en geven
de windrichting aan tot in het oneindige.

Uit: 'Het gebed: Rozenkrans of het gebed voor een goede dood

Hedendaags webdesign en kunstenaars

Door Frank Langedijk

Het bijzondere, opvallende en intrigerende werk van onder andere beeldend kunstenaars geeft alle aanleiding om websites te bouwen die deze kwaliteiten optimaal weergeven. Helaas worden de technische mogelijkheden van dit moment maar zelden optimaal benut. En dat terwijl de mogelijkheden om via je website een professionele en moderne indruk te maken groter zijn dan ooit. Maak er gebruik van want een eerste indruk kun je maar één keer maken! En dat kan het verschil betekenen tussen nieuwe relaties aangaan met de bezoekers van je website of ze voorgoed verliezen.

Snelle ontwikkelingen webdesign

Nog niet zo heel lang geleden waren websites vooral statisch en weinig interactief. In het slechtste geval probeerde men al

bestaand drukwerk min of meer integraal op een website te plaatsen. De vele mogelijkheden van het nieuwe medium werden nog niet volledig begrepen en benut. Of het was te ingewikkeld en te duur om het te kunnen toepassen. Maar de ontwikkelingen op internet gaan snel en dat geldt ook voor de manier waarop websites worden gebouwd. De technische mogelijkheden om producten en diensten te tonen op een dynamische en interactieve manier nemen snel toe. Daar komt bij dat wat eerst technisch ingewikkeld en kostbaar was nu ook voor kleinere bedrijven of solerende ondernemers beschikbaar is. Met bijvoorbeeld programma's als Wordpress, Joomla, Drupal in combinatie met talloze templates is het een stuk eenvoudig geworden om aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke websites te bouwen. En dat tegen aantrekkelijke tarieven.

Responsive website is de nieuwe norm

Tot enkele jaren geleden werden websites vooral bekeken vanaf computers met relatief grote beeldschermen. Maar tegenwoordig kan het heel goed zijn dat je zorgvuldig gemaakte website wordt gezien op een relatief kleine tablet of de nog veel kleinere smartphones. Dan is het essentieel dat een website eigenschappen heeft die *responsive* worden genoemd. Dat betekent vooral dat een website dynamisch reageert op de maat van een beeldscherm en die maat kan immers enorm verschillen. Omdat zoveel mensen een smartphone gebruiken is de kleine maat van het scherm een belangrijk uitgangspunt voor het ontwikkelen van nieuwe websites. Een responsive website is daarbij heel goed in staat om zowel bij grote als kleine beeldschermen de informatie steeds zo optimaal mogelijk weer te geven.

Webdesign en kunstenaars

Als liefhebber van kunst en cultuur maak ik graag websites voor beeldend kunstenaars, architecten, illustratoren of theatergezelschappen. Voor beeldend kunstenaar Agmon van der Veen uit Almere maakte ik kortgeleden een nieuwe website. Het webde-

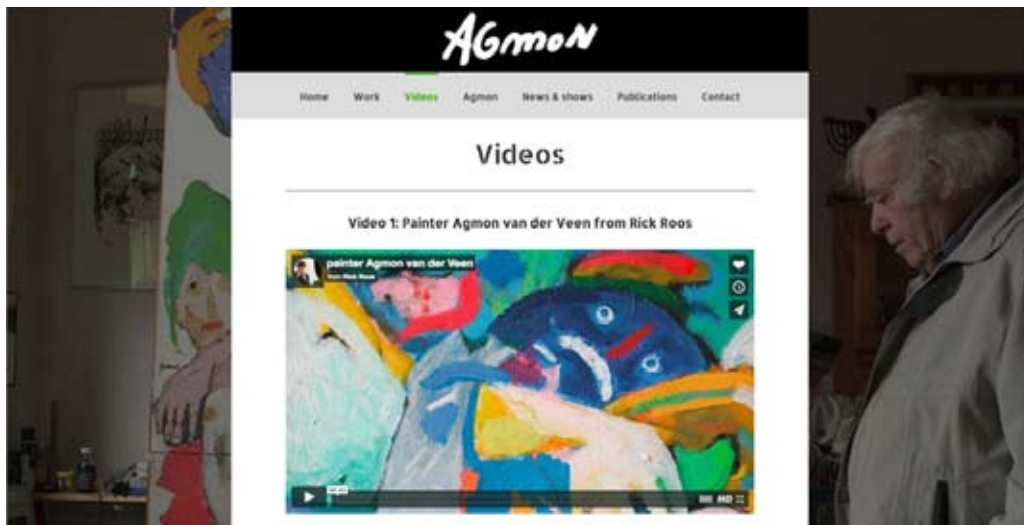
sign staat zo veel mogelijk in dienst om de bijzondere kwaliteiten van Agmon te laten zien. Dat is onder andere gedaan door veel beeld te tonen met ten opzichte van elkaar bewegende voor- en achtergronden (parallax-effect). De bijschriften bij de kunstwerken verschijnen pas als er op een loep wordt geklikt. Diverse video's en een fotogalerij geven een levendig beeld van deze markante 84-jarige kunstenaar uit Almere. Werk dat zowel kan ontroeren als verontrusten, met soms een uitgesproken humoristisch karakter. Bekijk de volledige website op: <http://www.agmonvanderveen.nl/>.

Ook interesse?

Mocht je ook interesse hebben in de mogelijkheden van responsive webdesign neem dan vooral contact met mij op, dan kijken we naar de mogelijkheden. Bel naar 06-143 44 195 of stuur een mail naar frank@langedijkontwerp.nl. Voor meer informatie kun je terecht op mijn website <http://langedijkontwerp.nl/> of bezoek mijn werkruimte 3.04 in creatieve broedplaats De Voetnoot.

Tot ziens!

Frank Langedijk, grafisch ontwerper

Facebookveiling

Werk van Rola Hengstman en Ellen Hillers.

Op Facebookveiling worden kunstwerken voor veiling aangeboden
Het gaat dit keer om een object van Rola Hengstman en Ellen Hillers.

Het startbod is € 495,-

Hoogte 55 cm, breedte: 30 cm

<https://www.youtube.com/watch?v=L5GmR-npaYA>

Op www.facebook.com/Facebookveiling

kun je een bod uitbrengen

Recensie *Later als ik dood ben* - Ilse Ruijters

Door Hein Walter

Met haar bekroonde debuutbundel had ze al laten zien dat ze goed kon schrijven, maar nu kunnen we er niet meer omheen: in Almere woont en werkt een topschrijver. *Ilse Ruijters!* *Later als ik dood ben* is een psychologische thriller die zich afspeelt in een TBS kliniek.

Elin begint haar nieuwe baan als sociotherapeut in een woongroep van elf patienten. Een moordenaar, een pedofiel en nog een paar mannen die we liever binnen zien dan buiten. Maar haar vader had al opgemerkt: alleen de minder slimme sociopaten worden gepakt en hier buiten lopen er nog genoeg rond. Zoals Will, misschien, haar gestorven lievelingstante? Of haar moeder, die de geheimen van Elins jeugd en herkomst niet wil prijsgeven en Elin zelf die zich afvraagt of ze niet ook zelf verknipt is.

Dit boek gaat over de zoektocht van Elin naar zichzelf. Het is goed geschreven, spannend en het zit heel goed in elkaar. Ilse is gedurfd in het schrijven en slingert ons heen in weer in tijd en plaats, gedachten en angsten - ze slaagt met vlag en wimpel. Het boek ligt in stapels in de boekwinkels en het heeft al meteen goede recensies gekregen - de prijzen gaan vast komen! Almere, Flevoland, omarm uw schrijver en koop haar boek.

Winnaar Hebban Thriller
Debuutprijs 2015

ILSE RUIJTERS

Later als ik dood ben

PSYCHOLOGISCHE THRILLER

Leven met Alzheimer 11

Door Alice Bunt

Dit is het elfde deel van een serie die Alice schrijft over de wekelijkse bezoeken aan haar vader. Hij lijdt aan de ziekte van Alzheimer en woont op de beschermde afdeling van een zorgcentrum in Utrecht. De serie is dit jaar maandelijks in CUNST te lezen. Deel 1 is te lezen op het Blog op www.flevokunst.nl/blogartikel/1215. De erop volgende delen zijn in de vorige CUNSTen te vinden.

Tijdens mijn bezoek aan mijn vader komt Esther, de huisarts langs. Mijn vader is erg op haar gesteld: “Een lieve vrouw die precies uit je krijgt wat ze wil weten.” Mijn vader en zij maken eerst een praatje over hoe het gaat. Hij is voor de zoveelste keer gevallen, heeft last van pijn op zijn borst en is erg in de war geweest de afgelopen week. Esther onderzoekt mijn vader grondig maar kan niets vinden. Lichamelijk is mijn vader gezond.

Als we weer bij elkaar aan tafel zitten zegt Esther: “Van de verzorging hoorde ik dat het voor u eigenlijk wel genoeg is, dat u niet meer verder wil leven.” Ik schrik. Mijn man Ton heeft een lichte beroerte gehad en daardoor ben ik een aantal weken niet bij mijn vader geweest. Ik weet dat hij zich daardoor eenzaam heeft gevoeld. “Nee,” antwoord mijn vader, “voor mij hoeft het zo niet meer, zo oud worden, dit wil toch niemand, dit wil ik niet. Voor

mij is het genoeg zo.” “Wat is er dan veranderd?” vraagt Esther, “een half jaar geleden vond u het nog fijn, hier, in deze kamer, met de bezoekjes van uw kinderen en uw vrouw.”

“Zo wil toch niemand oud worden, zo alleen, hier.” We praten verder over alleen zijn en eenzaamheid en wat we eraan kunnen doen. Er zijn een aantal heren nieuw op de afdeling komen wonen en Esther gaat voorstellen aan het personeel om een ‘sigarenclub’ op te richten, een praatgroepje met heren als tegenhanger van de ‘roddelende dames’.

Na het vertrek van Esther vraag ik mijn vader wat hij nu precies bedoelde met het niet meer verder willen, of hij echt dood wilde. Hij herhaalt dat het voor hem niet meer hoeft, hij vindt het goed zo. En ik kan me dat voorstellen. Mijn vader is zich de laatste tijd erg bewust van het verlies van zijn herinneringen, steeds minder

weet hij nog van een tijd waarvan hij aanvoelt dat het een mooie tijd was, de tijd dat hij jong was, gelukkig, de hele wereld nog voor hem open lag. Nu heeft hij moeite zich te herinneren wie zijn kinderen zijn, wie zijn vrouw is. En daarom is hij verdrietig, rouwt hij, voor zijn gevoel brokkelt de wereld die hij kende en een deel van hem was langzaam af. Wat overblijft is een leegte, alleen nog het nu, het hier, eenzaam op zijn kamer. “Bent u bang om dood te gaan Pappa?” vraag ik. “Nee, helemaal niet, als het zover is dan is dat zo.” Ik vraag wat hij dan verwacht van mij. “Dat je er bent, op het einde, dat ik niet alleen ben. En dat de anderen er ook zijn, dat jullie allemaal bij me zijn.” We houden elkaars handen stevig vast en we huilen. Ik huil uit angst omdat ik weet dat ik mijn vader ooit zal moeten missen, hij huilt om alle herinneringen die voor altijd

verloren zijn.

Zonder verder nog iets te zeggen zitten we daar, aan de tafel, elkaars handen vasthoudend.

Dan zeg ik: “Dat beloof ik Pappa, dat ik bij U blijf, tot het einde.”

“Dat weet ik lieverd,” zegt hij, “dat weet ik”.

Postmoderne Post - SPONSORS GEVRAAGD

Door: Hein Walter - stichting De Zijderups

Postmoderne Post

Een kunstproject met tien ouderen en tien kunstenaars

Eenzaamheid is een van de grote maatschappelijke problemen van onze tijd. Wij proberen daarin op kleine schaal een groot verschil te maken. U kunt ons daarbij helpen: met het sponsoren van dit project met een gift van € 25,-.

(We hebben al € 550,- euro aan sponsorgelden ontvangen! Doet u ook mee?)

Wat gaan we doen?

Tien kunstenaars worden aan tien bewoners van Woonzorgcentrum Archipel in Almere gekoppeld.

Die tien kunstenaars maken elke week een ansichtkaart op A5 of A6 formaat.

En met maken bedoelen we ook echt 'maken': een tekening, een ets, een foto, een collage of een gedicht.

Wekelijks sturen ze die naar de oudere die aan hen gekoppeld is.

Een ansichtkaart is natuurlijk pas compleet als er ook een tekst op staat.

De kunstenaars schrijven wekelijks ook een persoonlijke tekst aan 'hun' oudere. Dat doen ze een jaar lang! Aan het eind van het project zijn er 520 ansichtkaarten verstuurd naar die tien bewoners van Archipel.

Ontmoeting

Natuurlijk hebben we gedacht aan een kennismaking tussen de ouderen en de kunstenaars. We organiseren aan het begin van het project een lunch met de twintig deelnemers. Dan leren ze elkaar kennen en weten alle deelnemers wat de bedoeling is.

Erover praten

Als kinderen bij hun vader of moeder op bezoek komen, dan vragen ze vaak of ze nog wat hebben meegemaakt.

Nee, is dan het antwoord, ik maak niet zo veel meer mee.

Dit project geeft voeding! Elke week kunnen ze dan de ansichtkaart tevoorschijn halen en die laten zien. En ook op de afdeling kunnen de ouderen de ansichtkaart laten zien. Op die manier staan de ouderen weer meer in de samenleving.

Kaarten terugsturen en op atelierbezoek gaan

Ik, Hein Walter, ben zorgkunstenaar in Woonzorgcentrum Archipel en ik word ook de projectleider van dit project. Ik zal de deelnemende ouderen uitdagen om kaarten terug te schrijven. Vanzelfsprekend moeten die ook zelfgemaakt zijn. Ik zorg voor papier en materiaal. En ik zal er ook voor zorgen dat alle deelnemende ouderen een keer op atelierbezoek gaan bij 'hun' kunstenaar. Als de familie het niet regelt, dan regel ik het zelf.

Kosten

Als we alle uren die de kunstenaars aan dit project besteden zouden moeten betalen, dan werd het een onbetaalbaar project. De kunstenaars zijn naar verwachting minstens een uur per week aan het werk en waarschijnlijk langer. Ze ontvangen voor het maken en versturen van 52 ansichtkaarten en de tijd voor ontmoetingen een tegemoetkoming van € 1000,-. Fonds RCOAK heeft het project al gesteund met een bijdrage van € 3000,-, en we wachten nog op een paar reacties van andere subsidieaanvragen, maar uw steun is nodig, want we zullen zeker niet het hele bedrag via subsidie binnenkrijgen. We hebben al € 550,- euro aan sponsorgelden ontvangen!

naars zijn naar verwachting minstens een uur per week aan het werk en waarschijnlijk langer. Ze ontvangen voor het maken en versturen van 52 ansichtkaarten en de tijd voor ontmoetingen een tegemoetkoming van € 1000,-. Fonds RCOAK heeft het project al gesteund met een bijdrage van € 3000,-, en we wachten nog op een paar reacties van andere subsidieaanvragen, maar uw steun is nodig, want we zullen zeker niet het hele bedrag via subsidie binnenkrijgen. We hebben al € 550,- euro aan sponsorgelden ontvangen!

Op de hoogte houden

We zullen maandelijks verslag doen van het project en ook ansichtkaarten tonen die zijn gemaakt, zodat u als sponsor op de hoogte blijft van het project en ook ziet wat het teweegbrengt. Dat doen we in ieder geval op een eigen pagina van Facebook (als u aangesloten bent op Facebook, dan kunt u die pagina liken en zo op de hoogte blijven) en op een pagina van www.dezijderups.nl.

Persoonlijke noot van de gever

Het is altijd gebruikelijk om de gever op een bepaalde manier te eren voor haar of zijn bijdrage. In de Renaissance gebeurde dat

bijvoorbeeld door de opdrachtgever van een schilderij een plek in het schilderij te geven, naast een heilige bijvoorbeeld. Bij dit project doen we dat door de naam van de gever te schrijven op een ansichtkaart. Voor elke € 25,- sponsort u als het ware één ansichtkaart en komt die ene ansichtkaart in wezen ook van u vandaan.

Deelnemende kunstenaars

De kunstenaars die aan dit project meedoen, wonen allemaal in Almere.

Dat maakt de kans op blijvend sociaal contact groter.

Hun namen zijn: Johanna Braeunlich, Christian Wisse, Stefan Damman, Marijke Bolt, Maria van Daalen, Isabel Firvida, Alice Bunt, Karin van de Kuilen, Mira Ticheler en Betty Sluijter.

Expositie en erna

Het project eindigt met een tentoonstelling bij De Muren van Archipel, de tentoonstellingsruimte in Woonzorgcentrum Archipel. Dan worden alle 520 ansichtkaarten getoond.

En vanzelf zullen we heel goed verslag doen van dit project en andere zorginstellingen laten zien hoe we dit hebben gedaan, zodat dit project ook op andere plaatsen herhaald kan worden.

Meedoen?

Wilt u het project sponsoren?

Met een bijdrage van € 25,- (of een veelvoud daarvan...), dan kunt u het bedrag dat u kiest overmaken op rekening van stichting De Zijderups:

NL28 INGB 0005 0915 31.

Graag tegelijkertijd een mail sturen naar heinwalter@tiscali.nl met naam en adres, zodat ik weet wie de sponsor is. Bellen kan ook: 06 51924882.

En laat meteen ook weten, als u dat wilt, welke kunstenaar uw voorkeur heeft.

Vanzelfsprekend nodigen we u dan uit voor de opening van de tentoonstelling.

Belastingtechnisch is het goed om te weten dat stichting De Zijderups een ANBI status heeft. Dat betekent dat uw gift aftrekbaar is.

We hopen op uw steun!

De toekomst

Door: Hein Walter - stichting De Zijderups

De Toekomst is een project in januari pas echt van start gaat.

Subsidie van Fonds RCOAK

De Toekomst is een project dat zich afspeelt in Woonzorgcentrum Archipel in Almere. In Archipel wonen zowel dementerende ouderen als ouderen op de afdeling Somatiek. Leerlingen van basisschool De Omnibus komen bij dit project wekelijks naar het zorgcentrum en gaan er tekenen. De ouderen zitten dan model.

In het tweede deel van de ontmoeting is het andersom: dan tekenen de ouderen en zitten de kinderen model.

In totaal zullen er bij dit project zo'n 200 à 250 tekeningen gemaakt worden, snelle schetsen, energieke tekeningen. Die tekeningen exposeren we bij De Muren van Archipel, de tentoonstellingsruimte in Archipel.

Een commissie, bestaande uit bewoners van Archipel en leerkrachten, kiest van alle tekeningen tien tekeningen uit van kinderen en

tien van ouderen. Van die tekeningen maken we ansichtkaarten, in een oplage van 1000 stuks. Op de voorkant van de ansichtkaart plaatsen we twee tekeningen (oud en jong), met daaroverheen de opdruk De Toekomst.

We maken setjes van tien ansichtkaarten en doen daar een begeleidende brief bij en brengen die rond in de omgeving van Archipel – Almere Literatuurwijk.

De schoonheid van het project is de verwondering die plaatsvindt! De ontmoetingen tussen kinderen en dementerende ouderen zijn geweldig. De kinderen vinden het in het begin best wel spannend, maar als het klaar is, zijn ze enthousiast en willen ze nog een keer komen. De laatste keer was er een meisje de werd betoverd door een mevrouw met een diepe dementie, maar die wel heel lief kijkt. Ze hielden elkaars hand vast en zo bleven ze minutenlang staan. Wonderlijk.

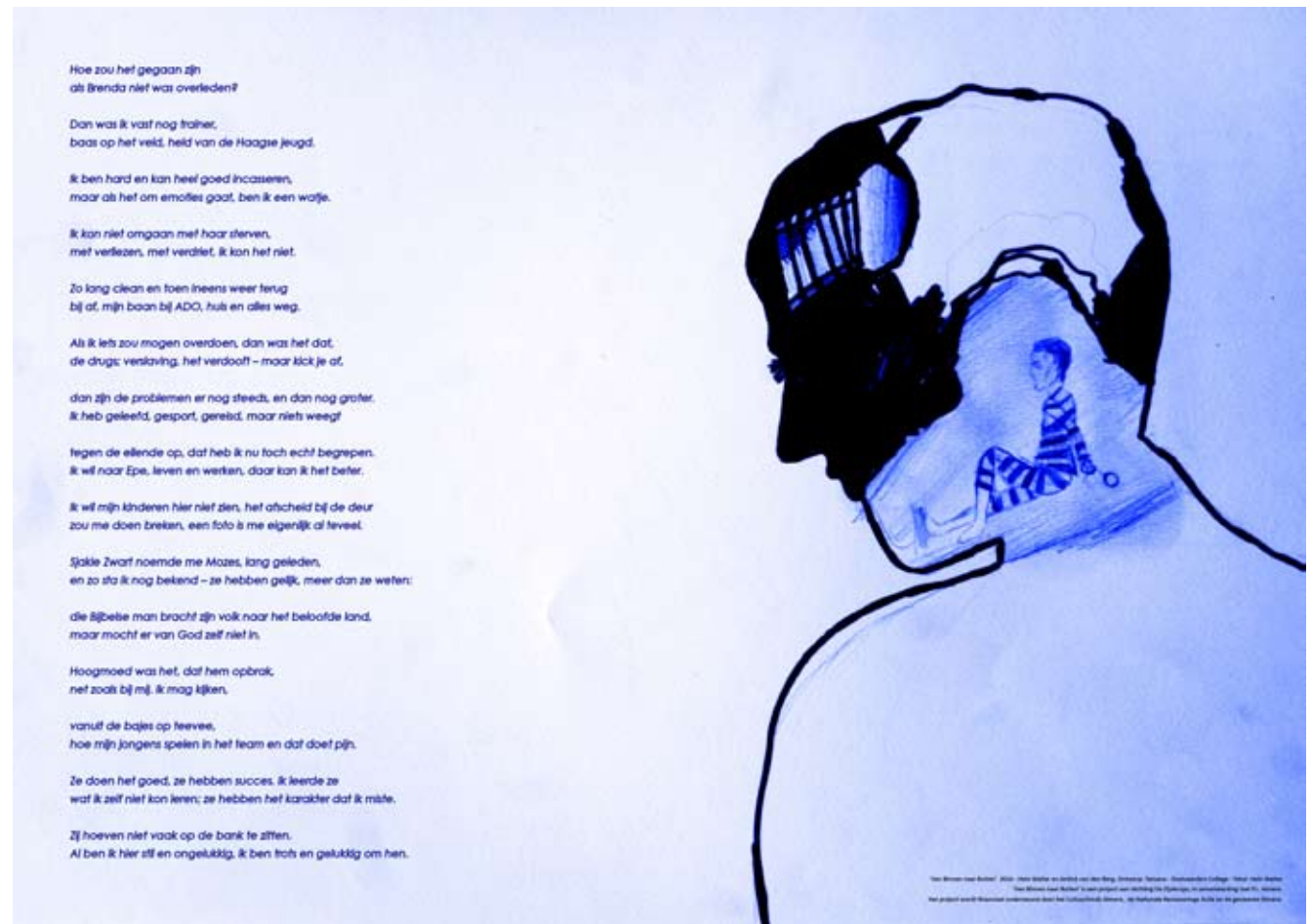

Van Binnen naar Buiten - zevende poster

Door Hein Walter

In CUNST hebben we regelmatig verslag gedaan van het project Van Binnen naar Buiten. Inmiddels is ook de zevende poster in de maak. Op www.almerebuiten.info staan alle 24 posters die zijn getekend door de derde klas gymnasiumleerlingen van het Oostvaarders College. De gedetineerde die de hoofdrol speelt in de tekst, heeft nog geen keuze gemaakt. Als ik zelf zou mogen kiezen welke poster gedrukt zou worden, dan koos ik voor deze poster. Ben je gevangen in jezelf? Dat is de vraag die deze tekening oproept. En als ik daar langer over nadenk, dan denk ik dat werkelijke vrijheid in je hoofd zit en gevangenschap ook.

Een werk uit de Kleine Kunsthandel van Jan de Groot

door Jan de Groot

Jan de Groot (1955) woont sinds 1986 in Almere. Hij schildert en heeft sinds 2016 een Kleine Kunsthandel: zie www.jandegrootschildertenmeer.nl.

In CUNST zullen we dit jaar elk nummer eindigen met het belichten van een kunstwerk uit deze *Kleine Kunsthandel*.

Een beetje achtergrond, een beetje kunstbeschouwing.

En zoals het met handel betaamt: de werken zijn te koop.

Voor contact:

jmbpdgroot@gmail.com
06-52474799

Jan Hoogsteyns

Getiteld aan achterzijde "Landschap"

Gesigneerd rechtsonder "J. Hoogsteyns"

50 x 60 cm

Olieverf op doek

Op achterzijde nogmaals gesigneerd en voorzien van vier tentoonstellingsstickers w.o. St. Truiden 1998 en Casino Beringen 1997

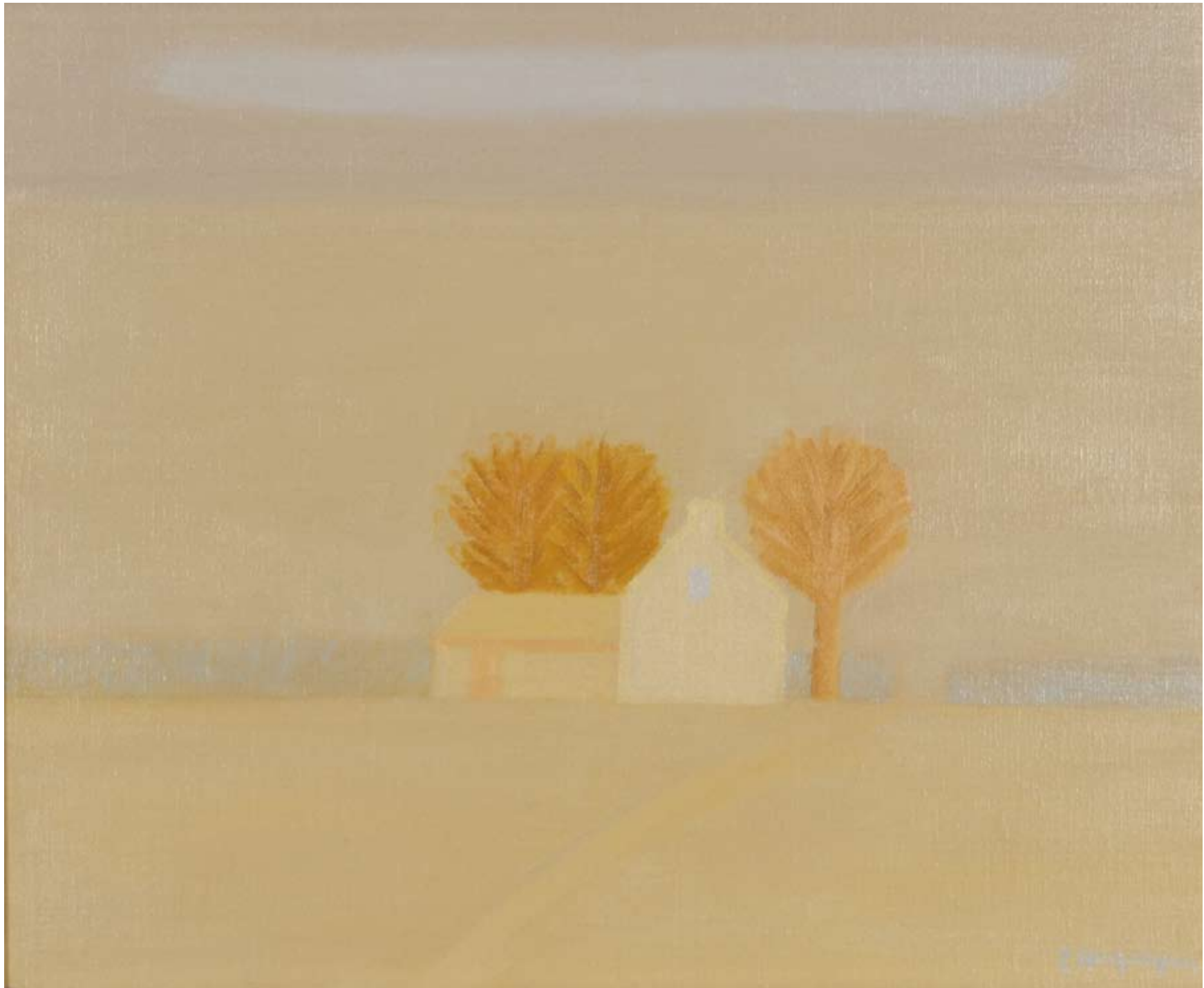
Prijs, inclusief nette, zand- en zilverkleurige lijst: € 600,-

De Vlaming Jan Hoogsteyns (1935 – Beverlo) is een stille schilder. Bij hem zijn zelden mensen, auto's en andere druktemakers in beeld. Hoogsteyns heeft zich als autodidact ontwikkeld in de richting van steeds minder gegeven en steeds minder kleurcontrast. Wat in zijn landschappen, stillevens en portretten vooral opvalt, is een subtiel en ook in detail verrassend kleurgebruik. Er blijken bij nadere bestudering steeds vele nuances te onderscheiden.

Bij dit werk met slechts een hoeve, een landweg, een akker, een gelaagde lucht en drie bomen zijn de blaadjes al verdwenen en is het land klaar voor de winter. Zilvergrijs, zachtroze, lichtoker en een mistig blauw: een dromerig Vlaams land doemt op.

Anton van Wilderode zegt het in de Inleiding tot het werk van Jan Hoogsteyns (uit 1981) zo: "Wij kijken samen met hem, en eigenlijk nooit naar de dag van heden, maar naar het land achter de rug of het land in de verte".

In mijn Kleine Kunsthandel heb ik ook een zeezicht van Jan Hoogsteyns; net zo mooi, net zo stil en net zo harmonieus.

2016 - CUNST in Thema's

Een terug- en vooruitblik

Het februari nummer was een themanummer **Outsider Art**. We noemden het Onbeperkt Creatief. Een vol nummer met werk van mensen aan de randen van de rationele samenleving.

Het maartnummer ging over **fotografie**. Niet alleen de fotografen kwamen aan het woord, maar ook de schilders, beeldhouwers en grafici die fotografie gebruiken als voorstudie.

Het aprilnummer ging over **sterven**. Grafmonumenten, speciale doodskisten, poëzie geschreven voor afscheidsceremonies en meer.

In het meinummer kwamen kunstenaars aan het woord die **collages** maken. De een gebruikt betekenisvolle afbeeldingen, de ander gebruikt de afbeeldingen als kleur en vorm. En alles daartussen.

In het Juninummer kwamen de **landschappen** aan bod. Vroeger werden er heel veel landschappen geschilderd. Ze blijken er nog steeds te zijn! Fotografie, geschilderd, ruimtelijke werken.

In het julinummer stond het **abstracte** werk centraal. Abstracte werken die een link hebben met de werkelijkheid en ook de werken die er helemaal los van staan. Wat zeggen de kunstenaars erover?

Augustus was de maand van de **tekening**. Tekeningen met pen en potlood, grafisch en ook met verf. In het woord betekenis zit het woord tekenen. Is dat toeval?

In het septembernummer is er oog voor schoonheid. **Sieraden!** Kunst om te dragen.

In dit oktobernummer vertellen kunstenaars over **inspiratie**, over hun inspiratiebronnen. Muziek die geluisterd wordt, literatuur die gelezen wordt, een film die indruk maakt en waarover een kunstwerk wordt gemaakt, theater of religie. Op zoek naar de bron.

Een schilderij kan druk zijn, of verstild. Een beeld staat in principe stil, maar er kan beweging worden gesuggereerd. In dit novembernummer staat de **stilte** centraal

December is natuurlijk de maand van Kerstmis. **Geboorte!**

Dit nummer staat in het teken van de nieuwe CUNST. Na zes jaar stopt Hein Walter met CUNST als digitaal tijdschrift. Er komt wat voor in de plaats: losse artikelen door verschillende schrijvers.

In deze laatste CUNST introduceren we de schrijvers.

CUNST 2016

KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND www.flevokunst.nl
 KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND www.nieuwverleden.info
 CORROSIA! – ALMERE www.corrosia.nl
 COLLAGE – ALMERE www.collage-almere.nl
 STICHTING DE ZIJDERUPS – ALMERE www.dezijderups.nl
 BG 22 24 - ALMERE www.bg-22-24.nl
 CASLA – ALMERE www.casla.nl
 De WITTE OLIFANT - ALMERE www.opleidingdewitteolifant.nl
 ART LOCA www.artloca.nl
 EINDIG LAAGLAND www.eindiglaagland.nl
 AIR BRUSH – ALMERE www.airbrush-almere.nl
 KUNST EN ZO (GRETA VERDUIN) - ALMERE www.kunst-enzo.nl
 VERENIGING ALMERE 2018 - ALMERE www.verenigingalmere2018.nl
 DE NIEUWE BIBLIOTHEEK - ALMERE www.denieuwebibliotheek.nl/agenda
 FLOWLAND – ALMERE www.flowland.nl
 SCHUTZ ENSEMBLE - ALMERE www.schutzensemble.nl
 DE VOETNOOT, CREATIEVE ENERGIE– ALM www.devoetnoot.nl
 STICHTING BUITENSTAD - ALMERE www.buitenstad.nl
 STAD EN NATUUR - ALMERE www.stadennatuur.nl
 THEATERGROEP SUBURBIA - ALMERE www.theatergroepsuburbia.nl
 THEATERGROEP ONGEREMD - ALMERE www.theatergroepongeremd.nl
 DE BONTE HOND - ALMERE www.bontehond.net
 THEATERGEZELSCHAP VIS À VIS - ALMERE www.visavis.nl
 JEUGDTHEATER HET BLAUWE HUIS - ALM. www.hetblauwehuis.nl
 GOEDE REDE CONCERTEN - ALMERE www.goederedeconcerten.nl/

SCHOUWBURG IN DRONTEN: www.meerpaal.nl
 SCHOUWBURG IN ALMERE: www.schouwburgalmere.nl
 SCHOUWBURG IN LELYSTAD: www.agora-lelystad.nl
 SCHOUWBURG IN EMMELOORD: www.theater-voorhuis.nl

LOODS 32 - LELYSTAD www.loods32.com
 NIEUW LAND ERFGOEDCENTRUM – LELYST. www.nieuwlanderfgoed.nl
 STICHTING ORGACOM – LELYSTAD www.orgacom.nl
 STICHTING DE BARAK – LELYSTAD www.debarak.nl
 DE KUBUS – LELYSTAD www.dekubuslelystad.nl
 HET FLEVO-LANDSCHAP –LELYSTAD www.flevo-landschap.nl
 DIJKDICHTERS www.dijkdichters.info
 UITGAST www.uitgast.nl
 FIEVOLANDSE THEATERVERENIGING JTL www.jtl-theater.nl
 KAMERKOOR LELYSTAD - LELYSTAD www.kamerkoorlelystad.nl
 LAK (Lelystadse amateur kunstenaars) www.atelierdeveste.nl
 KUP 11 LELYSTAD www.kup-11.nl
 MUSEUM NAGELE – NAGELE www.museumnagele.nl
 MUZISCH CENTRUM – EMMELOORD www.muzischcentrum.nl
 JONGEREN POPPODIUM - EMMELOORD www.de-klos.nl
 DE VERBEELDING – ZEEWOLDE www.deverbeeldingzeewolde.nl
 HOTEL VAN SAAZE – KRAGGENBURG www.hotelvansaaze.nl
 NATUURMONUMENTEN – KRAGGENBURG www.natuurmonumenten.nl
 DANSCENTRUM ARTISTIQUE www.danscentrumartistique.nl
 KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE www.kunstindeopenbareruimte.nl
 KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE www.flevolanderfgoed.nl/home/kunst.html
 DE GESCHIEDENIS VAN FLEVOLAND www.flevolandbovenwater.nl
 APOLLO ENSEMBLE www.apollo-ensemble.nl
 XL DE ATELIERS – DRONTEN www.xldeateliers.nl
 KUNSTRAAD DRONTEN- DRONTEN www.kunstraaddronten.nl
 FLEVOKU(N)STBOULEVARD www.flevokunstaboulevard.nl
 DRONTEN IN BEELD www.dronteninbeeld.nl

Galerie ART nivo - ALMERE www.artnivo.nl
 HET KUNSTHUIS – ALMERE www.hetkunsthuis.nl
 GALERIE ALOSERY - ALMERE www.aloseryart.nl/applicatiePagina.php
 AIS ART – ALMERE www.ais-art.nl
 BUREAU VOOR KUNSTPROJECTEN – ALMERE - www.kunstprojecten.nl
 DO GALLERY - ALMERE www.dogallery.nl
 KUNSTUILEEN – LELYSTAD www.kunstuitleen-flevoland.nl
 KUNSTUILEEN DE VESTE - LELYSTAD www.atelierdeveste.nl
 KUNSTHUIS CALLIOPE – LELYSTAD www.kunsthuiscalliope.nl
 HIVA OA ART GALLERY - LELYSTAD www.hivaoa.nl
 GALERIE AAN DE AMSTEL - DRONTEN www.aandeamstel.nl
 KUNSTUILEEN – EMMELOORD www.kunstuitleenemmeloord.nl
 GALERIE KIK – EMMELOORD www.galeriekik.nl
 GALERIE DE PAARDENSTAL - ESPEL www.galeriedepaardenstal.nl

Cunst